

Večernik

Leto III. (X.), štev. 81

Maribor, sreda 10. aprila 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Rykov o politiki Rusije

VSAKO SKLEPANJE KUPČIJ Z ANGLIJO MOGOČE LE, AKO SE OBNOVE
DIPLOMATSKI ODNOSAJI MED OBEMA DRŽAVAMA.

MOSKVA, 10. aprila. Na seji moskovske sovjetske gubernije je predsednik sveta ljudskih komisarijev, Rykov naglašal, da vsebuje poostrežen odnos med Anglijo in Ameriko stalno vojno nevarnost. Sovjetska vlada vodi z vso energijo mirovno politiko, kar najlepše dokazuje dejstvo, da so moskovski protokoli podpisali že vse udeleženci, do čim Kellogov pakt še dosedaj ni stopil v veljavo. Sovjetska vlada ve sicer dobro, da moskovski protokol in Kellogov še nikakor ne nudita jamstva proti vojni, vsekakor pa pomenita otežkočanje priprav za vojno. Letos je vojna manj verjetna kakor pred dvema letoma, kar je le uspeh ruske mirovne politike. Ta mirovni odmor pa mora zato Rusija izrabit za razvoj svojega gospodarstva in za okrepitev svoje obrambne sile, ker nobena mirovna pogodba ne predstavlja jamstva proti vojni.

Prelom med Rusijo in Anglijo ni pri-

nesel Angliji sadov, ki jih je pričakovala. Ostale države namreč niso sledile njenemu vzgledu. Gospodarski boj kot proti Rusiji se je izjalovil in nade v gospodarski polom Rusije se niso izpolnili. Ugledni kapitalistični krogi so že opustili to misel in sklepajo z nami pogodbe, kakor n. pr. petrolejsko pogodbo. Anglijo vsled njene politike polagoma izpodrivajo s sovjetskega trga druge države. Sovjetska Rusija zaznamuje kljub temu, da ne izvaža žita, povečan celokupni izvoz in izvršuje redno vse svoje inozemske obveznosti. Prihod angleške delegacije, ki nima nobenih pooblastil od svoje vlade, se ne sme precejevati. Sovjetska vlada more namreč voditi pogajanja za večje kupčijske zaključke le pod pogojem obnove diplomatskih odnosov. Odnosaji napram Angliji pa se morejo izboljšati le tedaj, ako se obnove normalne razmere.

Razbojništvo v sinagogi sredi Čikaga

TEORICA MASKIRANIH LOPOVOV JE OROPALA 80 OSEB PRI SLOVENI
SLUŽBI BOŽJI.

NEWYORK, 10. aprila. Naravnost neverjeten tragikomičen roparski napad je bil izvršen te dni v Čikagu. V veliki čikaški sinagogi se je vršila o priliki proslave desetletnice ujedinjenja Rumunije slovenska služba božja, ki so se je udeležili zastopniki ameriških oblastev, oboje rumunskega poslanstva in vsa rumunska kolonija židovske veroizpovedi. V molitnici je bilo vsega skupaj kakih 80 oseb. Nenadoma se je pojavila med verniki teorica maskiranih lopovov, ki so naperili proti ljudem samokrese in pozvali pre-

senečene dame in gospode, naj se takoj in brez ugovora obrnejo proti stenam templja. Ker so banditi prej zaklenili vsa vrata, si ljudje niso znali pomagati in so slepo ubogali povelje napadalcev. Nato so razbojniki brez težave izvršili svoj posel in pobrali vernikom vse dragocenosti, okraske, ure, prstane, denar itd. Vse so zmetali v veliko vrečo in se umaknili vsi skozi ena vrata ter jih od zunaj zaklenili. Roparji so vstopili v pripravljen avtomobil in brez sledu izginili.

Vojuoda Štepanović težko bolan

BEOGRAD, 10. aprila. Semkaj prihajajo iz Čačka vedno bolj alarmantne vesti o zdravstvenem stanju popularnega vojskovodje, vojvode Stepe Štepanovića. Zdravniki so resno v skrbeh. Pri bolniku se opažajo znaki nekega nečustva in je njegovo stanje zelo kritično. Vsak čas more nastopiti katastrofa.

Današnje audijence

BEOGRAD, 10. aprila. Kralj je sprejel danes dopoldne v avdienci poljedelskega ministra dr. Frangeša in zastopnika zunanega ministra dr. Kumandija.

Koncentracija ministrstev

BEOGRAD, 10. aprila. Vsi uradi ministrskega predsedništva, ki so bili doslej razmeščeni v raznih poslopih,

se preselijo tekom jutrišnjega dne v palačo sedanjega finančnega ministrstva. Ministrski predsednik bo imel svoj kabinet v dosedanem kabinetu finančnega ministra, ki se preseli za eno nadstropje višje.

Hišni najemniki in lastniki intervenirajo

BEOGRAD, 10. aprila. Danes dopoldne je sprejel minister socijalne politike dr. Drinković deputacijo organizacije hišnih najemnikov in organizacije hišnih lastnikov. Obe zastopstvi sta izročili ministru spomenice, v katerih izražata svoje želje glede nove ureditve stanovanjskega vprašanja. Hišni lastniki so za takojšnjo ukinitve zaščite najemnikov, najemniki pa želijo, da se dosedanja zaščita podaljša do leta 1935. Odločitve v ministrstvu še vedno ni.

Spominjajte se CMD

za napredek kmetijskega gospodarstva. Kakor vidimo, si je hrvatska kultura centrala začrtala širok program dela, in ji moremo samo želeči najlepših uspehov!

Kdo je morilec Schlegla?

NOVI SAD, 10. aprila. Tukaj je že nekaj dni razširjena govorica, da je morilec šoferja Mijatovića umoril tudi Toni Schlegla, ker se je zločinec Jure Lerinec mudil kritičnega dne v Zagrebu. Nekateri listi menijo, da je hotel priti Lerinec četudi za ceno človeškega življenja v posest avtomobila, da bi mogel uiti policiji preko državne meje. Uradnega potrdila o tej verziji dosedaj še ni.

Pet žrtev avtomobilske nesreče

FRANKFURT ob Meni, 10. aprila. V bližini Badenhausna na Hesenskem se je prijetila avtomobilska nesreča, pri kateri je zgubila življenje vsa 5 članska rodbina tovarnarja Haucka. Avto je namreč pri prehodu čez železniško progo zadel v potniški vlak, pri čemer ga je lokomotiva zgrabila in prevrnila. Hauck, njegova soproga in 4letni otrok, so dobili tako težke opekline, da so izdihali kmalu po prevozu v bolnico, starejši Hauckov sin in hčerka pa sta bila na mestu mrtva.

Narobe svet

SMIRNA, 10. aprila. Davi je pričelo tukaj snežiti, česar ne pomnijo ljudje bližnjih maloazijskih pokrajin. Tudi iz Carigrada javljajo o snežnih zametih.

Velik požar v Šanghaju

ŠANGHAJ, 10. aprila. V tukajšnjem delu mesta, nazvanem Pu-Tang, je izbruhnil za japonsko ladjedelnico silen požar, ki se je razširil z neznansko brzino in upepelil vse objekte na ozemlju angleške štirjaške milje. V plamenih je poginilo okoli 300 oseb, ogromno ljudi pa je docela obubožanih.

Sv. Lenart v Slov. goricah

Pevski odsek našega Sokola priredi v nedeljo dne 14. t. m. ob 8. zvečer v Sokdomu svoj prvi koncert. Spored obsega narodne in umetne pesmi, slovenske in srbske, ter eno glasbeno točko (klavir in violina). Pesmi izvajata moški in mešani zbor. Pred koncertom se bo vršilo kratko predavanje o naši narodni pesmi in o skladateljih, ki so zastopani s svojimi skladbami na sporedu. Zbor vodi šolski upravitelj, brat Jože Velmar.

Brezplačno stanovanje

hočeta imeti čevljarski pomočnik Janez B. in šivilja Elza L., ki se imata rada in živita skupno življenje. Pri posestniku U. v Vojaški ulici sta stanovala že od novega leta, ne da bi bila poravnala stanarino. V ponedeljek pa ju je nenadoma zmanjkalo. Ostala sta dolžna najemnine blizu 500 Din in vrh tega odnesla s seboj še ključ od vežnih vrat in pa ključko od spalnice. Policija bo poiskala lahko miselni parček, da ga nauči dostojnosti. Zopet poskus samomora mladega dekleta.

Včeraj popoldne si je blizu Treh ribnikov 24 letna modistka A. K. prerezala s škarijami žile na levi roki. Vsa krvaveča se je podala v znani grajski gozd nad Tremi ribniki, kjer so jo našli pasanti, ki so takoj poklicali rešilni oddelak, narkar je bila odpremljena v bolnico. Zgubila je sicer mnogo krvi, vendar je izven nevarnosti. Kaj je nesrečno deklet gnilo v obup ni znano. —

Razmah prosvetnega dela med Hrvati

Že od davna visoko razvito kulturno delo med Hrvati, ki se je pa predvsem koncentriralo v mestih, je bolehalo že pred leti na dejstvu, da se hrvatska inteligenca skoro nič ni brigala za podeželje, za prosvetno delo med kmetijskim narodom. Pokojna Ante in Stjepan Radić v zvezi s svojimi prijatelji sta dobro videla, da ni trajnih političnih uspehov brez globoko razvitega kulturnega in gospodarskega dela v najširših plasteh naroda. Ustanovila sta Seljačko Slogo, hrvatsko seljačko prosvetno i dobrotno društvo, ki si je stavilo za cilj kulturno dviganje hrvatskega kmečkega naroda.

Seljačka Sloga je imela v nedeljo, 7. t. m. v Zagrebu svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležilo krog 500 delegatov iz vse Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Tajniško poročilo je zanimivo, ker nam kaže velik napredek in silni pomen te hrvatske kulturne organizacije. Evo samo nekaj števil:

Nad 9000 posrednih in neposrednih članov je v l. 1928. skupno s strokovnjaki sodelovalo na izgradnji kulture hrvatske vasi. Do danes ima Seljačka Sloga po vseh hrvatskih krajih krog 200 krajevnih kulturnih organizacij z 8000 člani. V primeri z našimi slovenskimi razmerami, kjer ima n. pr. samo Zveza kulturnih društev za mariborsko oblast v svojem okrilju skoraj enako število društev, seveda to ni bogve kaj. Ako pa vidimo, da se je samo v l. 1928. ustanovilo 84 novih organizacij in da jih je letos že doslej zopet na novo priraslo 23, lahko iz tega sklepamo, da se tekom zadnjega časa prosvetna organizacija na Hrvatskem širi z izredno energijo in imamo torej pričakovati že tekom letošnjega leta ogromen prirastek novih kulturnih ognjišč na hrvatski vasi.

Zanimivo je tudi, da se je v l. 1928. v celofaherskih tečajih prirejenih od Seljačke Sloge, naučilo čitati in pisati krog 10.000 nepismenih. Zagrebška oblastna samouprava je društvu v tem pogledu pridno šla na roko in je razdelila 14.747 abecednic. Istotako s pomočjo zagrebškega oblastnega odbora je bilo v l. 1928. ustanovljenih 111 knjižnic s 3105 knjigami.

V zavesti pa, da je dviganje gospodarskega blagostanja v tesni zvezi s prosvetnim delom, je Seljačka Sloga intenzivno sodelovala v zbiranju in dajanju pomoči gladnemu narodu v pasivnih krajih, je podpirala kolonizacijo siromašnih rodbin, je sodelovala pri izgradnji kmetijske zadružništva. V vsem tem delu je podpirala odbor za spas domače grude, Narodno zaščito in podobne ustanove.

Občni zbor Seljačke Sloge je poleg nadaljevanja dosedanjega dela vzel v program za tekoče leto predvsem ustanovitev Hrvatskega tamburaškega Saveza, da se tako s sistematičnim delom ta naša narodna godba razširi po vseh hrvatskih krajih.

Po intencijah Seljačke Sloge se ustanovi tudi društvo »Gospodar« kot zavod za preiskavo rentabilnosti in organizacijo kmetijskih gospodarstev, vzporedno s to institucijo za praktične preizkuse pa »Seljačka akademija rada« kot centrala idejnega dela

Mariborska porota

Maribor, 10. aprila.

Zadnji dan pomladanskega zasedanja je razpravljalo mariborsko porotno sodišče o skrivnostnem umoru l. 1921 v Lipi v Prekmurju, čegar žrtev je torej dolgih osem let čakala na svojega mlačevalca. Dogodek je zbudil že svoječasno veliko pozornost, še bolj zanimive pa so okolnosti, kako so končno vendarle prišli zločincu na sled.

Nazadnja klopí sedi 29 letni ciganek, Anton Horvat iz Černelavcev, obtožen hudodelstva umora, tatvine in obrekovanja.

Zadavljena neznanka

V občini Lipi v srezu Murska Sobota, se razprostira nedaleč od občine majhen gozdček, skozi katerega pelje pešpot. Tamkaj se je vršil dne 2. januarja lov. Popoldne je zapazil posestnik Ivan Tkalec, ki se je udeležil lova, ob poti gozda človeško truplo, ki je bilo popolnoma nago. Ker ni vedel, za kaj gre in je bil mnenja, da leži kak blazni človek, si ni upal bližje, temveč je poklical lovca Ivana Zvera. Skupaj sta potem šla k mestu, kjer je ležalo truplo in ugotovila, da je truplo ženske spola in da je ženska že mrtva. Mrtva ženska je imela okrog vratu kravjo vrv in bila privezana k nekemu drevesu. Bila je popolnoma naga, ležala je na trebuhu in le noge so bilo pokrito s spodnjim perilom. Srca, gornja obleka, obuvalo in pokrivalo pa je manjkalo. O najdbi sta bila takoj obveščena župan in orožniška stanica v Turnišču. Takratne poizvedbe pa niso mogle ugotoviti, kdo je bila mrtva ženska. Sodna komisija je mogla ugotoviti le to, da je storilec udaril žensko s topim predmetom preko levih senc, vsled česar se je ženska onesvestila, nato pa je vrget žrtvi vrv okoli vratu in jo vlekel po poti do mesta, kjer so truplo našli in kjer je privezal vrv okoli onega drevesa, da bi izgledalo, kakor da se je ženska sama obesila.

Sodna izvedenca sta po raztelesenju trupa izjavila, da je bila ženska zadavljena. V začetku gozdne poti so našli krvni madež. Na tem mestu je bila sigurno najdena ženska od takrat neznane storilca udarjena, da je padla in da je bila še le na to zadavljena.

Prvotno se je domnevalo, da je neznan ujetnik pripeljal iz Rusije ženo in da jo je, da se je znebi, zadavil, potem pa ji, da zabriše vsako sled, pobral vse, kar je imelo zanj kakšno vrednost. Ves napor orožnikov, da bi ugotovilo identiteto umorjenke in izsledili morilca, je bil zaman. Minila so leta in leta in ljudje so na dogodek že pozabili. Le naši vestni orožniki niso mirovali in končno je bil njihov trud res poplačan z uspehom. Po osmih letih so nazadnje le izsledili pravega storilca.

Cigan „Bočkor“

Meseca novembra 1928 so imeli orožniki iz Murske Sobotice veliko opravko s cigani, radi izvršenih tatvin. Slučajno so zaznali pri tej priliki od ciganov, da bi znala biti koncem leta 1920 v Lipi umorjena ženska neka Uršula Vincetič, 24 let stara, delavka iz sela Žebanci v srezu Čakovec. Dne 8. novembra 1928 je odšel orožnik Josip Terbižan v navedeno občino, kjer je ugotovil, da je Uršula Vincetič, nezakonska hči Marjete Vincetič, ki živi skupaj s Francem Novakom, odšla koncem leta 1920 z mladim ciganom z imenom „Bočkor“. Ta cigan je imel ljubavno razmerje z umorjeno Uršulo in sklenila sta, da odrineta v Gradec, si priskrbita kako službo in se potem, ko si prihranita nekaj denarja, poročita. Marjeta Vincetič, kakor tudi njen priležnik France Novak, sta bila sicer proti temu, da odide Uršula Vincetič s ciganom, toda vsako prigovarjanje v tem smislu je bilo brezplodno in tako sta odšla Uršula Vincetič in cigan „Bočkor“ 28. ali 29. decembra 1920 iz sela Žebanci — Pleševica.

Orožniki so iskali na to cigana „Bočkorja“ in ga tudi izsledili. Je to današnji obdolženec Anton Horvat.

Izsleden je bil dne 3. decembra 1928 v ciganskem taborišču „Pušča“ občina Černelavci. Da orožniku Terbižanu obdolženec ne bi ušel, je vzel s seboj še orožnika Ivana Bratino in Josipa Borla

ter oba postavil k oknu ciganske ute, sam pa stopil k vratom. Komaj je prišel orožnik Terbižan do vrat, se je zaslišal hud ropot in že je nameraval skočiti obdolženec skozi okno, kar pa je preprečil orožnik Borle. Nato so vdrli orožniki v uto in aretirali Bočkorja. Na vprašanje orožnika Terbižana, ali je bil obdolženec kedaj na domu pokojne Vincetičeve in je-li jo pozna, je obdolženec zanikal, da bi kedaj bil v Medjimurju in da bi poznal Vincetičovo. Ko pa je orožnik pokazal obdolžencu sliko pokojne Vincetičeve in sicer ono, ko je še živela in mrtvo v krsti ležečo, je obdolženec prebledel in prišel jokati. Izjavil je, da hoče vse povedati, kar mu je znano o predmetnem umoru.

Kaj pravi cigan

Povedal je, da je spoznal pokojno Uršulo na njenem domu in se v njo zaljubil. Ker mu je vračala ljubezen, sta sklenila, da odpotujeta v Gradec, si poiščeta tamkaj delo in se potem tudi poročita. Uršulina mati je bila sicer proti temu, zadovoljen pa je bil popolnoma Novak, ki baje ni maral Uršule in bi se je rad znebil. Z Novakom sta se baje tudi dogovorila, da bosta spravila Vincetičovo na ta način s sveta, da jo bo on, Horvat, odvedel z doma, Novak pa jima bo sledil in jo ubil. Ko sta obdolženec in Uršula prišla v gozd pri Lipi, sta jures dohitela Franc Novak in cigan Ivan Šarkezi, ki je nenadoma brez vsakega povoda sunil Horvata z nožem v desni nadlaket. Novak pa je nato napadel Uršulo s kolom in jo tolkel po glavi. Kaj se je nadalje zgodilo, obtoženec ne ve, ker je iz strahu zbežal in se ni več brigal za Vincetičovo.

Izmišljen zagovor

Toda nadaljne poizvedbe so kmalu do gnale, da so bile Horvatove navedbe popolnoma izmišljene in da je po nedolžnem spravil Novaka in cigana Šarkezi z umorom v zvezo. Pokazalo se je namreč, da je bil Novak za časa umora opkoine Uršule doma pri svojih. Izid preiskave je dalje ugotovil, da Horvat sunka z nožem v levo roko ni dobil od cigana Ivana Šarkezi, temveč na Štefanovo v gostilni Bohlaj v Merhatovcih. Vrh tega se je Horvat napram Štefanu Erdecu, s katerim je bil skupaj v zapornih okrajnega sodišča v Murski Soboti, izrazil, da ga bo ubil, kakor je neko žensko, ako bi mu hotel preprečiti njegov beg iz zaporja.

Današnje razpravo proti Antonu Horvatu je vodil predsednik dss Zemljič, votanta sta bila dss dr. Tombak in dss dr. Senior, zapisnikar pravni praktikant dr. Obrat. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Zorjan, zagovarjal je odvetnik dr. Komavli. Zasliševanje obtoženca je trajalo do desetih dopoldne. Obtoženi cigan je navedel toliko novih momentov — je li na teh izjavah kaj resnice ali je vse skupaj le plod ciganske bujne domišljije, je še vprašanje — da je porotni senat ugodil predlogu državnega pravdnika, naj se razprava preloži.

S tem slučajem je bilo zaključeno mariborsko pomladansko zasedanje porote.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 10. aprila. Zaprt.

Četrtek, 11. aprila ob 20. uri »Charleyeva teta«, ab. C. Kuponi. Gostovanje g. Daneša.

Petek, 12. aprila ob 15. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Plesni večer Rosanelli-Hrdinova«.

Ptijsko gledališče: Ponedeljek, 15. aprila ob 20. uri »Poljska kri«. Gostovanje Mariborčanov.

Mariborsko gledališče pripravlja senzacijsko komedijo »Proces nov. Mary Dugan«, ki pravzaprav ni nič drugega kot kompletna porotna razprava na odru in doživlja letos po vseh gledaliških največje število repriz. Istočasno se študira Bernsteinov »Tat« z gospo Podgorsko in g. Nučičem kot gostom. Lertzingova opera »Wormski orožar« in Parmova najboljša opereta »Carčina amakonke« pa bosta zaključili glasbeno sezono.

Mariborski in dnevi drobiž

Pogreb Branka Hrena in Milke Knafelc.

tragične smrti preminulih dveh mladih, ljubečih se src, ki se je vršil včeraj popoldne v Studencih, je bil pač najlepša manifestacija globokega sočustvovanja občinstva s kruto prizadetimi svojci pokojne dvojice. Ves dan so prihajale številne skupine k mrtvašnici, kjer sta ležala na skupnem odru s cvetjem odeti obe žrtvi mlade ljubezni. Na Brankovih ustnih je bil usmev bridkosti, na Milkinem licu pa se je odražal smehljaj. Ob uri pogreba se je zbralo na pokopališču izredno veliko občinstva: nameščenci Mariborske tiskarne z ravnateljstvom na čelu, pokojnikov stanovski tovariši, zastopstvo mariborske sokolske župe po dr. Kovačiču, mariborski Sokoli s starostjo dr. Boštjančičem, osobe veletrgovine Weixl, Sokol v Studencih, županstvo, učiteljstvo, orožniki, železničarji i. t. d. Pred mrtvašnico je zapelo pevsko društvo »Grafika« turobno »Vigred se povrne«. Oče-kapucin je blagoslovil obe trupli, pritiženo ihtenje je prevzelo množico pogrebcev.

In ko so belo oblečena dekleta dvignila Milko, Sokoli v civilu pa Branko, krsto, se je pričel premikati spreved med žalostinkami godbe »Drave« po pokopališču k skupnemu grobu, ki je bil izkopen blizu glavnega vhoda. Najprej so spustili v njega Brankovo, na njo pa Milko. Pevsko društvo »Drava« je zapelo žalostinko »Nad zvezdami«, godba žalno koračnica.

Ob odprtem grobu se je najprej poslovil od pokojnega brata in sestre podstarosta studenškega Sokola, Joško Vokač, nakar je stopil skrušen in potrjen grobu še Brankov oče, šolski upravitelj g. Anton Hren in spregovoril s tresočim glasom: »Od tolikih sem že vzel slovo, sedaj jemljem tudi od tebe moj sin, ki si kri moje krvi. Tudi ti Milka si bila tako naša, kakor je bil on naš in vaš. O Gospod, kam pelje tvoja pot. Mladim dušam daj še težke boje, za katere niti starši niso znali. V nedeljo sta se poslavljala še od svojih prijateljev ter se z veselim srcem pripravljala na poroko v večnost brez godbe in svatov...«

V srce segajoč je bil prizor, ko je potrti oče nato trenutno omahnil in so ga morali prestreči, da ni padel v odprti grob, kamor so položili dva kosa njegovega srca...

Množica pogrebcev je romala mimo groba, v katerega so padale grude in se je vsipalo cvetje in šopki. Mrak je že legel na zemljo, ko se je zaprl tesni dom Branka in Milke, ki sta si ga izbrala sama za svojo posmrtno domačijo.

Mariborska carinarnica.

Gradba poslopij mariborske carinarnice in carinske pošte, o čemer smo obširno poročali že povodom sprejetja proračuna mariborske mestne občine, je v odločilnem stadiju. Z gradbo carinske pošte se bo pričelo v najkrajšem času, tako da bo že jeseni pod streho. Carinsko poslopje bo dvonadstropna stavba in ne bo vsebovala stanovanj za uradništvo, kakor je bilo prvotno v načrtu, temveč bodo stanovanjske hiše zgrajene posebej, najbrže ob Tomšičevem dreveredu. Glavni carinsko poslopje pa bo sezidano ob progi vzporedno z glavnim kolodvorom, dočim bodo skladišča ostala v Melju.

Poljedelsko perutninarsko društvo.

Radi velike važnosti perutninarstva za naše narodno gospodarstvo se je ustanovilo v Beogradu za vso državo: Poljedelsko-perutninarsko društvo. V svrhu osnovanja podružnice tega društva za Maribor in okolico, se vabijo vsi, ki e pečajo s smotreno rejo perutnine, da se prijavijo, oziroma da so pripravljeni pristopiti kot člani. Prijave sprejema g. Franjo Pirnat, višji živnozdravnik pri velikem županu v Mariboru ali pa Staniko Šnuderl, rač. nadrevident pri mestnem knjigovodstvu v Mariboru. Zadoštuje pismena prijava. Prijave naj se izvršijo čimprej, da se more kmalu sklicati informativen sestanek.

Najdena utopljenka.

Te dni so našli v strugi Pesnice pred meseci izginulo Terezijo Neuwirt, 32letno posestniško hčer od Sv. Marije ob Pesnici. Dne 19. januarja se je odstranila od doma pod pretvezo, da gre v cerkev. Od takrat se ni vrnila. Ker je bila nekoliko slaboumna, je najbrž izvršila samomor. Orožništvo je ves čas intenzivno poizvedovalo za njo, a brez uspeha. Sedaj so jo našli po golem slučaju. Obdukcija je dognala, da je nesrečnica morala ležati v vodi že kakih 9 tednov. Pokopali so jo na pokopališču v Smarjeti. Da nesrečnice niso mogli najti prej, je bil vzrok novi sneg in šele pomlad je odkrila njeno skrivnostno izginotje.

Jančar — Jančarovič.

O Antonu Jančarju, vojaškem begunu in tatu biciklov, ki so ga včeraj ponoči aretirali, smo poročali v poslednji številki našega lista. Naknadno doznavamo, da si je drzni begun ponaredil svoje dokumente. Svoje pravilno ime Jančar je enostavno spremenil v Jančarovič, ker je mislil, da ga potem ne bodo našla vojaška oblasiva in da se bo izognil kazni in nadaljevanju vojaške službe. — Policija je sedaj tudi ugotovila, da je kolo, ki ga je Jančar ukradel oni večer v Mariburgu, last tamošnjega trgovca Böhma. Jančar, ki je nocoj prenočil še pri Grafu, pojde v kratkem v sodne zapore.

Kdo je bil nepreviden,

še ni ugotovljeno. Motociklist pravi, da je bila nerodna ona, ki je korakala preko Glavnega trga, pešačica pa trdi, da je kriv nezgode edino vozač. Včeraj popoldne ob pol petih je privozil po Glavnem trgu proti Koroški cesti Tone F. s svojim motorjem in je pred Veliko kavarano zadel v posestnikovo hčerko iz kamniške grupe Štefanijo V. ter jo podrl na tla. Ponesrečenka si je raztrgala obleko in se ranila na desnem sencu in ob obeh rokah. Vso krvavečo je odvedel stražnik na rešilno postajo, kjer so ji nudili prvo pomoč. K sreči je ostala ponesrečenka brez težjih poškodb.

Ljudska univerza.

Spored komornega večera, ki ga priredi klavirski trio ptujske Glasbene Matice (Stöhr - klavir, Pahor - violina, Sedlbauer - čelo) v petek, 12. tm. v kazinski dvorani, je sledeči: 1. L. v. Beethoven, trio op. 11. (Allegro con brio. — Adagio. — Tema con variazioni). 2. R. Strauss, Sonata za čelo in klavir. (Allegro con brio. — Andante. — Allegro vivo). 3. B. Smetana, trio op. 15. (Moderato assai. — Allegro. — Presto.) Vstopnina običajna in predprodaja na navadnih mestih.

Vlomilska smola.

Predsinočjem so se v Lajterspergu pojavili vlomilci. Poskušali so svojo srečo pri trgovini Girstmayer. Prerezali so šipe in vdrli v poslovne prostore, kjer so iskali za gotovino, katere pa niso mnogo našli. Vlomilci so morali oditi brez večjega plena. Splošno se sumi, da je na delu organizirana vlomilska tolpa. Orožništvo je uvedlo za vlomilci obsežna poizvedovanja.

Slovo.

Ker sem bil nenadoma premeščen iz Maribora v Štip k 23. pešpolku, mi je nemogoče, da bi se poslovil od članov odbora streljaške družine, od svojih prijateljev in znancev osebno, radi česar se tem potom poslavljam od njih. Ante Mihajlinovič, kap. I. klase. — 791

Velika kavana.

V sredo in petek kabaretni večer. V četrtek poslovljni koncert donskih kozakov. — 790

Državna loterija.

V žrebanju IV. razreda Drž. razredne loterije, je dobila gl. dobitok Din 40.000 srečka 96602, ki je bila prodana pri trvdiki Ant. Golež v Mariboru. 40.000 Din dandanes ni malenkostna vsota ter je faktično najbolje kupovati srečke pri omenjeni trvdiki, ker se na njene srečke največ velikih dobitkov izžreba. Najlepša reklama je, izločevanje velikih dobitkov. — 789

Sovjeti na prvem mestu

V INTENZIVNEM PRIPRAVLJANJU NA PLINSKO VOJNO. PO OSEM RUB-
LJEV NA OBROKE PLINSKO MASKO.

Pri silno velikih pripravah za bodočo vojno, ki jih vrši Sovjetska Rusija, igra pač največje vloge pripravljanje na vojno s plinom. Zlasti pod vodstvom Trockega se je najvišji revolucionarni vojni sovjet Rusije potrudil izpopolniti do skrajnosti možnost uporabljanja plina za uničevanje sočloveka. Glavni cilj vojaškega sovjeta je bil, kolikor mogoče združiti uporabo strupenih plinov z izpopolnitvijo vojnih letal. Tako so prišli do nadvse sigurnega orožja za rdečo armado, do takozvanega aerokemičnega orožja. Ker pa tudi v Rusiji vedo, da je odvisen uspeh bojevanja s plinom po večini od tega, če ima država visoko razvito in tudi v mirnih časih dobro organizirano domačo industrijo, se v Rusiji že precej časa trudi ustanoviti širom sovjetskih republik takšne industrijske naprave.

Za obrambo s kemičnim orožjem in za pospeševanje letalstva so ustanovili dvoje zasebnih družb »Dobrohim« in »Dobrolet«, ki se pečata sama z agitacijo. Obe organizaciji sta podrejeni vrhovnemu vojnemu sovjetu in vršita glavne poskuse, kako se da najuspešneje uporabljati strupen plin v vojne svrhe. Tehnična izobrazba vojaških kemičnikov na je poverjena kemični visoki šoli v Moskvi.

Organizirana so naslednja predstojništva vojaške kemične trupe: odbor ministrov za obrambo proti plinskim napadom pod vodstvom znanega moskovskega kemika prof. Ipatijeva; vojaško kemična inspekcija, ki so ji podrejeni v Leningradu vsi vojaški tozadevni oddelki leningradškega distrikta in sicer v Smolensku za vso zapadno fronto, v Harkovu za vojaške distrikte Ukrajine in končno v Irkutsku za vojaške distrikte vzhodne Sibirie.

Že od junija leta 1923. se vršijo manevri za preizkušanje plinskih bomb, ki jih mečejo iz vojaških letal. Sedaj pa je dala neka mestna občina nedaleč Moskve omejiti precej obširno ozemlje, ki se uporablja samo za nove laboratorije

in druge priprave za preizkušanje raznega plinskega in artilerijskega orožja. Zlasti veliko važnost polagajo Rusi na obrambo proti plinskim napadom. Ves narod in ne samo vojaštvo hočejo sovjeti naučiti na uspešno obrambo proti sovražnim napadom izvršenim s strupenimi plini iz letal. To postopanje sovjetov je docela razumljivo zlasti ozirom na dejstvo, da pride po prepričanju Rusov prej ali slej do vojaškega konflikta med Rusijo in ostalimi »kapitalističnimi« državami Evrope. Vojni komisar Worosilov je ugotovil na četrtim kongresu sovjetov naslednjo zanimivost: »Našim učenjakom se je posrečilo napraviti plinsko masko, ki odgovarja vsem modernim zahtevam in ki jo je že sprejela naša vojska. Potrebovali bomo ogromne množine teh mask in je naša dolžnost preskrbeti z njimi ne le vsakega vojaka, temveč tudi poslednjega delavca in prebivalca, bivajočega za fronto globoko v rusko ozemlje. Vse te priprave bomo v kratkem izvršili. In res so dali za civilno prebivalstvo na razpolago posebno vrsto mask po osem rubljev in še ta vrsta se sme odplačevati v obrokih. Čim imajo vsi prebivalci sela nabavljene te maske, ki jih smatrajo danes v Rusiji za neobhodno potreben domač predmet, se pojavi v vasi državni uradnik ter nauči vaščane, kako je treba pravilno ravnati s tem obrambnim predmetom.

Sploh je Rusija pripravljala dobo svoje vojaške organizacije že davno prestala. Kljub temu pa se vršijo v vseh ruskih mestih na vojaških vežbališčih in sportnih prostorih za občinstvo neprestano manevri, v katerih je vedno najvažnejša točka napadanje s strupenimi plini. Gledalci si nataknejo maske in stopijo v prostore, napolnjene s plinom, da preizkusijo masko. Pojavljajo se celo šolski otroci z maskami pod vodstvom svojih učiteljev. Celi bataljoni žensk in deklic v sportnih oblekah nastopajo s puško in masko na paradah...

Enajst ur smrtnega strahu

Iz Paname v Centralni Ameriki javljajo, da je osem ameriških vojakov doživelo tragično avanturo, ki je zahtevala pet mladih življenj. Priredili so izlet z majhno ladjo, ki se je v bližini obale iz neznanega razloga prevrnila. Trem vojakom se je posrečilo, da so priplavali do obrežja, ki se je strmo dvigalo iz morja. V smrtnem strahu so nato opazili, da jim sledijo veliki krokodili. V obupu so poizkusili splezati na strmo skalo, ki ni imelo nikake razpoke, pač pa so se spuščale proti vodi šibke veje nekega grmičevja. Uspelo jim je, da so dosegli veje in se potegnili kvišku, ter tako ušli veliki nevarnosti. Radi povsem gladke stene niso mogli naprej, ampak so obviseli na vejah, dočim so pod njimi krokodili sladkosredno odpirali ogromna žrelca in čakali, kdaj jim popada plen v nenasitne želodce. Vojaki so zaman klicali na pomoč. Enajst ur so viseli nad požrešnimi krokodili, ne da bi upali na pomoč. Po enajstih urah smrtnega strahu pa so jih vendar rešili neki ribiči iz obupne situacije.

Zgodovina očal

Dr. Weve, profesor na očesni kliniki v Utrechtu, je daroval holandskemu medicinskemu inštitutu zanimivo zbirko starih očal. Povodom predaje pa je imel tudi zanimivo predavanje o zgodovini očal, ki so evropski izum iz 13. stoletja. Neki arabski učenjak Al Azan, ki je živel krog leta 1000, je napisal studijo o delovanju brušenega stekla na oči, kar je napotilo angleškega meniha Rogera Bakona, da je konstruiral in priporočil starejšim ljudem uporabo brušenega stekla in kristala. Isto dokazuje tudi nemška ljubavna pesem iz 13. stoletja, kjer omenja avtor očala. Stalne dokaze pa so doprinesle pridige menihov de Rivolta. V slikarstvu je neki italijanski slikar ovekovečil očala že leta 1370. Že v začetku 14. stoletja pa je večina meni-

hov, ki so mnogo pisali in čitali, nosila očala. Takratna stekla so bila pritrdjena na držalo, kakor današnji lorgnoni, kar je ostalo v rabi prav do konca 16. stoletja. Kasneje pa so uvedli očala, ki so jih z žicami pritrdili za ušesa.

Opica in človek

Od časa do časa se javljajo prirodoslovci, ki silijo v zagonetno preteklost človeka in stikajo po izvorih prirode, da bi razrešili uganko človekovega postanka. Darwinove teorije zagovarjajo ali pobijajo, vendar je Darwinizem med prirodoslovci najbolj razširjen. V Venezueli so izkopali okostnjak velike opice, ki je bila visoka nad dva metra. Prirodoslovci so ga seveda takoj oklicali za okostnjak predhodnika človeka. Hudo mušni nasprotniki Darwinovih nauk vprašujejo sedaj znanstvenike, čemu trdijo, da so ravno opice naši predhodniki. Čemu ne bi trdili, da je opica »zgrešen« človek. Orangutanom bi se gotovo prikupili, ponosnim zemljanom pa bi prištedili ogorčenje, ki jih ob sleherni misli na dvomljivo preteklost vznemirja. Nekateri pa celo dvomijo, da bi opice sploh hotele priznati človeka za predhodnika njih plemenitega rodu.

V restavraciji.

Starejši gospod uživa večerjo v restavraciji. Poleg njega sedeči sosed, mladi domišljavec, ga neprestano moti z abotnimi vprašanji. Gospod si ne ve kako pomagati, da bi se rešil vsiljenca. Mladi brbljač ne utihne, čeprav gospod redkokatero zine. »Ah, ali imate radi piščance? Jaz jih jem najraje v omaki. Kaj pa vi?« — »V miru!« je bil lapidaren odgovor.

To je ljubezen!

— Čeravno imam troje otrok in le 50.000 Din gotovine, me hočete poročiti? — Če bi bilo tudi narobe, lepa moja dama!

Izbiranje poklica v Evropi in Ameriki

Evropa boleha na nadprodukciji inteligence. Najboljši dokaz za to je izraz »duševni proletarijat«, ki izborno karakterizira gnetni položaj večine evropske inteligence. Kljub vsemu temu pa mladine v Evropi pri izbiranju poklica čisto nič ne strašijo žalostne številke statistike brezposelnih, temveč se je odločila za študiranje in tako vedno bolj pomnožuje duševni proletarijat. Mladina za časa študiranja strada, si pomaga z napornim pomožnim delom v uradih ali z ročnim delom, koncem vseh koncev, po dovršenem študiju pa opazi, da jo čakajo še hujši časi. Zalibog igrajo v evropskih državah spricevala še vedno odločilno vlogo. Ako se sin kakega akademsko naobraženega človeka ne odloči istotako za akademsko karijero, se čutijo njegovi starši onečašcene. Nasprotno pa je vsaka delavska rodbina silno ponosna, ako se ji posreči doseči, da dovrši eden izmed otrok vsaj gimnazijo, ako že ne univerzo. In ta položaj bo trajal še dolgo. Za dogledni čas vsaj ni pričakovati, da v Evropi ne bi človeka presojali po njegovih spricevalih, temveč samo po njegovih dejanskih sposobnostih.

V Ameriki je v tem oziru položaj čisto drugačen. Iz statistike newyorškega statističnega urada je razvidno, da je od 75.000 mladeničev, starih 14 do 16 let, ki obiskujejo nadaljevalno šolo, 70 odstotkov od njih izrazilo željo, da postanejo delavci, dočim se nameravajo ostaloposvetiti inteligenčnim poklicom. To privlačnost za delo v industrijskih obratih pa si je mogoče razlagati samo tako, da zasluži izučen delavec v Zedinjenih državah znatno več kakor pisarniški in trgovski nastavljenec. V strokovnih šolah se izobrazuje kvalificirano delavstvo po najnovejših metodah in dobi potem v industrijskih obratih zelo dober zaslužek. Vrh tega v Ameriki ne poznajo »finih«, »manj finih« ali celo »nemogočih« poklicov. Socialno razliko tamkaj ne ustvarja vrsta poklica, temveč višina dohodkov.

Čeprav se v marsičem radi smejimo Ameriki, vendar se v tem pogledu lahko veliko naučimo od nje. In v Evropi bi se gotovo mnogo izpremenilo, ako bi izginil takozvani duševni proletarijat.

Borba za južni tečaj

»Exchange Telegraph« javlja iz Washingtona, da pripravlja ameriška vlada noto, ki jo bo poslala Veliki Britaniji. V noti bodo Zedinjene države naglasile, da ima Amerika pravico prvenstva do Južnega tečaja. Nota je postala aktualna povodom odhoda raziskovalca Byrda v antarktične predele. Velika Britanija je poslala Byrdu v Washington dovoljenje, da se sme izkrcati na Južnem tečaju in da sme vršiti znanstvena raziskovanja. Ameriška vlada je smatrala dovoljenje za gesto, s katero hoče angleška vlada dokazati, da pripada Južni tečaj britskemu imperiju. Ameriška vlada pa bo sedaj protestirala proti krivičnemu naziranjju Angležev, čeprav so predvsem angleški raziskovalci posekali antarktične zemlje. Ekspedicije na Južni tečaj so priredili Angleži Ross, Graham, Shackleton in Scott, radi česar se čuti Anglija upravičeno do posesti dežel večnega ledu, kar pa ameriškanemu samoljubju ne gre v račun. Kako se bo spor razvijal, bo dokazal odgovor Velike Britanije na ameriški protest.

Največjo lokomotivo v Evropi

so zgradili nedavno v železniških delavnicah v Wiener-Neustadtu. Lokomotiva je namenjena za težke brzovlake na progi Dunaj-Salzburg. Na vzponu 10% mora vleči težo 550 ton z brzino 60 km na uro, v ravnini pa mora voziti z brzino 110 km na uro. V eni uri zgori v lokomotivi do 2800 kg premoga. V kratkem bodo poskusne vožnje.

31.929.952 avtomobilov

je bilo 1. januarja na vseh kontinentih sveta. Statistika je ameriškega izvoza in dokazuje ogromen porast avtomobilizma v zadnjem letu. Lani je bilo v promet 29.633.535 avtomobilov.

Sport

Žrebanje parov za državno prvenstvo.

Sinoči so bili na seji JNS-a izžrebani protivniki za državno prvenstvo. Kakor hitro bodo zaključena podsavezna prvenstva, se sestanejo po cup-sistemu: Zagreb I. - Osijek, Ljubljana - Zagreb II. Beograd I. - Skoplje, Beograd II. - Subotica, Split - Sarajevo.

Nato bodo sledila tekmovanja zmagovalcev po dvojnem cup-sistemu. V prvem kolu se sestane zmagovalac Ljubljana - Zagreb II. proti zmagovalcu Zagreb I. - Osijek in zmagovalac Beograd I. - Skoplje proti zmagovalcu Subotica - Beograd II. Ostala srečanja bomo objavljali zaporedoma pred odigranjem. Kljub žrebanju se vendar ne ve, kateri nasprotniki bodo nastopali, niti ni važno igrišče, ker morata konkurenta itak odigrata po dve tekmi med sabo. Eno na domačem, drugo na nasprotnikovem igrišču.

Izločilni teniški turnir

najboljših igralcev klubov prvega okrožja zone A Jugoslovanskega tenisa saveza (Čakovec, Celje, Ljubljana, Maribor, Ptuj in Zlatar), ki pridejo v poštev za reprezentance, se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 10. uri na teniških prostorih ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. Izvedba izločilnega tekmovanja je bila poverjena od J. T. S. članu odbora g. Radovanu Šepcu. — Naboljša dvojica tega tekmovanja mora nastopiti 20. t. m. ob 9. uri v Zagrebu proti najboljšim igralcem ostalih okrožij J. T. S.

Zimskosportni odsek Slov. plan. društva v Mariboru

ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 11. aprila ob 20. v gostilniških prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Vsi člani in prijatelji so vljudo vabljeni, da se tega važnega zbora sigurno udeležijo. Odbor. —

Dijaške vstopnice za nogometno tekmo Maribor-Rapid.

Dijake opozarjamo, da imajo pri nedeljski tekmi polovičen popust, toda le proti predložitvi dijaške legitimacije.

„Literarni Ford“

Angleški književnik Edgar Wallace, avtor kriminalističnih romanov, je brez dvoma najproduktivnejši literat sodobnosti, tako da je primek »literarni Ford« povsem točen. Njegova literarna sposobnost nalikuje industriji. V svoji pisarni ima več tainic, ki tipkajo njegove diktate. Wallace ni literat, ki bi se dolgo ukvarjal z enim delom. Zamisli si istočasno več del, ki jih z izredno duhovitostjo dikta v stroj. Čistopise ne korigira, ker so takoj zreli za tisk. Tako mu je mogoče producirati toliko množino proizvodov, vendar pisatelj s hitrostjo svojega dela še ni zadovoljen. Prišel je na originalno idejo reprodukcije svojih misli s pomočjo gramofonskih plošč. Prvi poizkus se je obnesel in Wallace računa, da ima njegov novi način literarnega udejstvovanja še veliko bodočnost. Prvo delo je govoril na gramofonsko ploščo točno toliko časa, da je z besedilom napolnil obe strani plošče. Reprodukcijsko je poslušal z velikim zadovoljstvom, kajti poleg duhovitega besedila je poslušalcem mogoče slišati tudi pisateljev glas, ki z ozirom na živahnost mnogo doprinese h kvaliteti dela.

700.000 za kravo

V Kanadi so živinorejci zredili kravo, ki bi pač lahko služila v zgled sovrstnicam in ponos dvoparkljariem. Krava, katero je odkupila od nekega veleposestnika kanadska vlada za 700.000 Din, daje letno 13.000 litrov mleka, ali povprečno 40 litrov dnevno. Iz njenega mleka je veleposestnik napravil 435 kg surovega masla in zaslužil pri tem majhno premoženje.

Ne šopiri se preveč!

Stric iz Amerike: »Pri nas je čisto tako vroče, da se muham osmodijo peruti.«

Tine s Pohorja: »To še ni nič! Pri nas moramo krmiti kure s siadledom, da nam ne uide kar kuharja jate!«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 50

Kakor prvokrat, se tudi zdaj ni ustavil v Trevizu, nego je jezdil naravnost proti Piavi.

Samo takrat, ko se je v dalji pokazala vas Nerveza, je krenil na levo, na stransko pot, zajahal v smrekov gozd in potem navkreber po grmovju.

Kakor prvokrat, je Skalabrino tudi zdaj večkrat pokazal nemir, ki Rolandu ni ostal prikrit.

»Ali poznaš to cesto?« ga je vprašal, ko sta prihajala iz gozda na prosto.

In Skalabrino je odgovoril zamolklo, kakor prvokrat:

»Da, gospodar; prejšnje čase sem večkrat hodil tod.«

»In kam vodi njena smer? ...«

»V sotesko Piave, gospod,« je dejal Skalabrino s pritajeno grozo v glasu.

XXII.

Soteska Piave.

Roland je skočil s konja ter pozval Skalabrino, naj stori istotako. Konja sta privezala k deblu neke smreke. Roland je sedel na cestni rob, dočim se je Skalabrino oziral na vse strani, prisluškaval in dalal znamenje čimdalje večje vznemirjenosti. Nazadnje se ni mogel več premagati, nego je vzkliknil:

»Čujte, gospodar, če mi hočete verjeti ... najboljša je, da se vrneva.«

»Pa zakaj? Jaz bi zelo rad videl sotesko Piave.«

»Sotesko Piave?« je vzkliknil Skalabrino trepetaje.

»Seveda; toliko so mi pravili o nji. In oni dan mi je dejal tudi gospod, od katerega sem kupil ta dva konja, da jo hoče posetiti. Pravijo, da je njena lega naravnost veličastna.«

»Če je soteska lepa, ne vem; meni bi se zdela prej divja. A to stoji, da je nevarna.«

»Beži! Kakšna je ta nevarnost? Da stopiš napak in se zavalji v prepad? Saj se vendar zdi, da sta najina konja vajena gor ...«

»Tega se ne bojim, gospod.«

»Kaj pa te navdaja s takim strahom? Da bi zšel v kako jamo ... v kako votlino? ...«

Skalabrino je preplašeno odprl oči.

»Vi torej veste, da so votline v tem kraju?« je vprašal zamolklo.

»Vem ne, toda mislim si.«

»Torej, da gospod,« je vzkliknil Skalabrino. »ravno votlin se je treba bati. Verjemite mi, in ne hodiva dalje.«

»Oho! Človek bi zares dejal, da se bojiš? ...«

»Da, gospodar, a ne zase ... nego za vas!«

»Povej mi vsaj, česa se mi je bati ... Zdi se, da prav dobro poznaš te kraje, in zato želim, da me poučiš ...«

»Gospod, bati se vam je mojih bivših prijateljev,« je dejal Skalabrino tiho.

»Ah, ah! ... Daj, povej mi to natančneje.«

Skalabrino se je ozrl naokrog, kakor da hoče z očesom preiskati grmovje in skalovje po okolici.

»Poslušam te,« je dejal Roland. »Govori brez strahu.«

»Oh, gospod, saj — govoriti se ne bojim ... Stvar je torej ta ... Znano vam je, kaj sem bil prejšnje čase ... in kaj sem bil še tisti večer, ko sem vas srečal prvokrat v svojem življenju.«

»Da, razbojnik si bil ... Zakaj povešaš glavo? Obrt, ki si jo izvrševal, je bila prav tako poštena, kakor doževa, škofovska ali velikega inkvizitorja. Verjemi mi, Skalabrino, najstrašnejši razbojniki niso tisti, ki bivajo v soteski Piave.«

Roland je govoril te besede z glasom, od katerega je Skalabrino vztrepetal. Nekaj časa je ta molčal, a nato je povzel:

»Vse, kar mi pravite, mi ni popolnoma umevno, gospodar; toda vaše besede me navdajajo z začudenjem in zmedo, in me dvigajo v mojih lastnih očeh.«

Zdi se mi, da sem bil divja zver, preden sem vas spoznal ...«

Zato mar, ker si se boril za življenje po svoje? ... Beži, potolaži se. Ti si ropal samo denar. So drugi, ki ropajo dragocenejša zaklada. Poznam nekoga, ki so mu uropali njegovo zaročenko. Lahko mi verjameš, da bi bil tisti človek srečnejši, če bi mu bili namesto nje ukradli samo njegove cekine. Poznam ljudi, ki moré gotoveje nego z bodalom ali z arkekuze. Z dvignjeno glavo hodijo okrog, in svet jih spoštuje.«

»Zato ti pravim: ni ti treba zardeti nad tvojo preteklostjo. Ubog divjak, pahnjen med gnilobo sveta, si se boril s svojim orožjem ... in v primeri z orožjem drugih, je bilo tvoje še nedolžno. Ali si katerikrat ubil? ... Govori odkrito.«

»Hm! ... Par beričev, kadar so me preganjali in so preveč od blizu pritiskali name.«

»Junaki na vojski delajo isto. Ali nisi ti tisti, ki je nekoč poslal dvanajst devic nazaj, ne da bi jih posilil.«

»Da, gospod. Podlejša od izdajstva bi se mi bilo zdela, zlorabljeni šibkost tistih žensk. Niti ene žaljive geste ali besede jim ni bilo treba pretrpeti.«

»O Bembo,« je zamrmral Roland, »o Foscari, o Altieri! Zakaj vas ni tu, da bi se od tega razbojnika učili človečanstva, o škof, o generalni kapitan, o dož beneški!«

Skalabrino se je bil zamislil. Roland ga je gledal nekaj trenutkov s sočutjem, ki je ogrevalo trpkost njegovih oči.

»Pripoveduj dalje,« je rekel prijazno.

»Povedal sem vam, gospod,« je povzel bivši razbojnik trepetaje, »da sem bil poglavar čete, ki je delovala v velikem trikotniku, ki ga tvorijo vogalne točke Trevizo, Padova in Benetke. Večkrat smo hodili v Benetke, bodisi po kopnem, bodisi po vodi. Svoj plen smo spravljali navzgor do vasi Nerveza, in tu, v gorski soteski, smo imeli svoj glavni stan.«

»Glej, glej, torej si bil pravcat poljnilnik armade, imel si takorekoč mornarico, pehoto in konjenico.«

(Nadaljevanje sledi).

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Lepo mebl. solčno sobo
oddam v sredini mesta. Ribiška 2 II., g. Šart. 796

Dve lepi sobi,
prazni ali opremljeni s souporabo kuhinje ob Magdalenskem parku za oddati. Naslov u upravnistvu. 795

N. Sadiški
hirosaf, psihografolog in fizionomist. Sprejema vsak dan od 9.—12. in 2. do 7. Maribor, hotel »Zamorec« št. 35. Ostane samo še nekaj časa. 794

Pisarniški prostori
se oddajo v najem s 1. majem, Gosposka ul. 5 I. Informacije daje A. Vicel, Glavni trg 5. 793

Otomane, matrace
itd. izdeluje in popravlja ter izvršuje sploh vsa tapetniška dela hitro in poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka ulica 36. 257

Hitro,
poceni in dobro popravlja čevlje vseh vrst samo Brzopodplata, Maribor, Tattenbachova 14. 778

Sobo- in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Velika zaloga kuhinjske posode,

hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjji znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules« iz tovarne Sphinx. la. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mline za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhanje in meropreizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti, Sita, deske za testo in valjarje. Likalnice. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perla in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprti. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Miri zakonski par,

brez otrok, išče stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, ali iz večje sobe s štedilnikom. Pismene ponudbe na upr. pod »Než. Frid.«. U

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ul. 15. X

Crepe de Chine

od Din 48 naprej samo pri I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 620

Dobro ohranjeno

že rabljeno decimalno tehtnico kupi uprava »Večernika«. U

Naznanilo!

Čast mi je naznaniti cenjenemu občinstvu, da sem prevzel mesnico na Slomškovem trgu št. 8 ter bom cenjene odjemalce postregel z najboljšim govejim, telečjim in svinjskim mesom. Za mnogostevilni obisk se priporoča

792

JOS. POGOREVČNIK.

Pravkar izšlo!

Založba Luč v Ljubljani je izdala prvo knjigo velike povesti

Martin Brbek

Spisal Ivan Podržaj.

Knjiga vsebuje povest življenja, ponižanega in osramočenega z grehom človeka, ki ne sme biti oče, čigar krivda pa ne more izkoreniniti življenja njegovemu sinu, kajti zakoni Prirode so močnejši od človeških postav in blodenj.

Lepo opremljena knjiga obsega 120 strani in stane samo 20 Din.

Kdor naroči knjigo na spodnjen odrezku in pošlje istočasno denar, dobi knjigo poštine prosto. (Odrezek nalepite na dopisnico!)

ODREZEK

Ta ugodnost velja samo za posameznike in le za naročila tekom 10 dni.

Podpisani pošiljam 20 Din za knjigo »Martin Brbek«, ki naj se mi pošlje poštine prosto.

Ime

Bivališče

Ulica

Pošta

Založba Luč
v Ljubljani.

Poštni predaj št. V.

4278 V

Pohišstvo

preproge, linolej, zavese, odeje, ogrinjala, namizni prti, pohištveno blago, vložki, žimnice, otomane, perje, puh, kakor tudi vsa posteljina po čudovito nizkih cenah pri

KAROL PREIS
Maribor

Gosposka ulica 20.

Cenik zastoj Cenik zastoj

Tavčarjevih zbranih spisov

tretji zvezek

je pravkar izšel. Naročite ga takoj v Mariboru v knjigarni

Tiskovne zadruga, Aleksandr.13